

gazimağusa sempozyumu'2001

23-26 Ekim 2001

GAZİMAĞUSA SEMPOZYUMU 2001
“DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE BİR KENT – GAZİMAĞUSA”
23-26 EKİM 2001, GAZİMAĞUSA, K.K.T.C.

GAZİMAĞUSA SEMPOZYUMU 2001
DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ VE GAZİMAĞUSA BELEDİYESİ TARAFINDAN DÜZENLENMİŞTİR.

KAPAK TASARIMI: Yrd.Doç.Dr. Senih ÇAVUŞOĞLU

Gazimağusa Sempozyumu 2001 İletişim Adresi:

Doğu Akdeniz Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü
Gazimağusa K.K.T.C.

Tel: +(0392) 630 1346
Fax: +(0392) 366 7918
e-mail: magusa@emu.edu.tr
Web: www.magusa.org/sempozyum

Bu sempozyum kitabının tüm yayın hakları, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Gazimağusa Belediyesi'ne aittir.

BASKI
Doğu Akdeniz Üniversitesi Basımevi,
Gazimağusa,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

GAZİMAĞUSA SEMPOZYUMU 2001

“DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE BİR KENT – GAZİMAĞUSA”

DANIŞMA KURULU

Oktay Kayalp	(G. Mağusa Belediye Başkanı)
Prof.Dr. Özay Oral	(DAÜ Rektörü)
Prof.Dr. Ruşen Keleş	(DAÜ İşletme Fak. Öğretim Üyesi)
Prof.Dr. İbrahim Numan	(DAÜ Mimarlık Fak.Dekanı)

ORGANİZASYON KOMİTESİ

Doç.Dr.Uğur U. Dağlı-Koordinatör	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Doç.Dr. Şebnem Ö. Hoşkara-Koordinatör	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Şaziye Hafızoğlu-Sekreteryä	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Nil Paşaoğluları-Sekreteryä	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Yrd.Doç.Dr. Senih Çavuşoğlu	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Yrd.Doç.Dr. Naciye Doratlı	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Yrd.Doç.Dr. Güita Farıvarsadri	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Yrd.Doç. Şenol Yağız	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Cemil Atakara	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Ferruh Dülgeroğlu	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Özlem Özderen	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Erkut Şahali	(G.Mağusa Belediyesi)
Onursal Akdeniz	(G.Mağusa Belediyesi)

BİLİM KOMİTESİ

Teberrüken Uluçay	(G. Mağusa Belediyesi)
Yrd.Doç.Dr. Hüseyin Ateşin	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Doç.Dr.Can Kumbaracıbaşı	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Doç.Dr.Derya Oktay	(DAÜ Mimarlık Fakültesi)
Doç.Dr. Emin Güçbilmez	(DAÜ Mühendislik Fakültesi)
Yrd.Doç.Dr. Müge Şevketoğlu	(DAÜ Fen Edebiyat Fakültesi)
Doç.Dr. Gül Celkan	(DAÜ Eğitim Fakültesi)
Agah Gümüş	(DAÜ İletişim Fakültesi)
Prof.Dr. Fahrettin Aral	(DAÜ Hukuk Fakültesi)
Yrd.Doç.Dr.Turgay Avcı	(DAÜ Turizm Yüksekokulu)

Bu kitapta yer alan bildirilerin ifade şekillerinden bildiri sahipleri sorumludur.

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Doç.Dr. Uğur DAĞLI

Gazimağusa Sempozyumu 2001 Koordinatörü

viii

Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörü,

Prof.Dr. Özay ORAL'ın

Açılış Konuşması

ix

Gazimağusa Sempozyumu 2001 Geleceğin Planlanmasında Bir Aşama Olacaktır...

Oktay KAYALP

Gazimağusa Belediye Başkanı

xi

KİMLİK

Kent Kültürü / Kültürel Süreklilik / Kimlik Sorunsalı ve Gazimağusa

Ayça Bilsel- Prof. Dr. S. Güven Bilsel

1

Gazimağusa Kıyı Mekanının Yeniden Dönüşümü

Mehmet Nazım Özer- Gamze Özer

11

Kent Kimliği ve Değişim

Pınar Köylü

35

İsmet İnönü Bulvarının Kimlik Analizi ve Gelişmekte olan Gazimağusa Kenti'ne Katkısı

Y. Mim. Nil Paşaoğulları – Y. Mim. Mukaddes Faslı

41

Dönüşme Sürecinde "O Kentin" Verilerinin Farkına Varmak –

Mekansal İlişkiler ve Arakesitler

Doç.Dr. Meral Nalçakan

49

ÇEVRE, EKOLOJİ

- Gazimağusa İçin Arıtılmış Evsel Nitelikli Atıksuların Sulamada Kullanılması*
Burak Çelik- Ali Günyaktı – Metin Baytekin – Ramadan Görgü 58
- Gazimağusa Koyu İçin Dalga İklimi Ve Dolgu Yapıları İçin Tasarım Örnekleri*
Prof. Dr. Ali Günyaktı – Ece Çelik 68
- Bir Yeşilleme Senaryosu: Denize Kús bir Kentin 'Adsız' Gölü*
Yrd. Doç. Dr. Guita Farivarsadri – Yrd. Doç. Dr. Beril Özmen Mayer 81
- Üniversitenin Etkisi ile Gazimağusa Kentinin Gelişiminde Yapılan Yatırımların Çevre Açısından Değerlendirilmesi*
Doç. Dr. Nesil Baytin – İlnur Muratoğlu 100

FİZİKSEL YAPI

- Komadan Sonra Yaşam; Bölünmüş Kentlerin Yeniden Birleşmesi*
Yrd.Doç.Dr. Özlem Erdoğan Erkarlan 109
- Kentsel Tasarımda Kentlerimiz için 'Gerçek' bir Öncelik; Özürlüler için Engelsiz Mekanlar Yaratmak*
Erkan Polat 115
- Trafiğin Yavaşlatılması*
Doç.Dr. Emin Güçbilmez 123
- Kentsel Formda, Kontrolsüz Büyümeyle Gelen Değişim ve Sonuçları*
Yrd.Doç.Dr. Saim Nalkaya 133
- Kent Formunun Belirlenmesinde Etkili Olan Aktörler Ve Davranışları Altında Yatan Yönlendiricilerle İlgili Kabullenimler (Bir Araştırma Örneği)*
Yrd.Doç.Dr. Şazuman Sazak 143

<i>Geleceğe Aktarılması Gereken Bir Miras- İstanbul Zeyrek Senti Ve Yaşatma Önerileri</i> Y.Mimar Nurbanu Tosun	154
<i>Tarihi ve Turistik Yerleşmelerin Yaşanılır Gelişimi/ Dönüşümü için bir Araç: Trafik Durultması</i> Doç.Dr. Nihal Şenlier - Prof.Dr. Erdoğan Yaşlıca- Araş.Gör. Erkan Polat	165
<i>700 Yıllık Cumalıkızık Yerleşiminde, Bursa Kenti Değişim Süreci İlişkisinde, Fiziksel Yapı Etkileşiminin İrdelenmesi</i> Doç.Dr.Nilüfer Akıncıtürk- Y.Mim Murat Taş- Y.Mim Nilüfer Taş	174
<i>Kentlerin Dönüşümü Sürecinde Yaşanan Sorunlar</i> Yrd.Doç. Dr. Güler Koca	182
<i>Gazimağusa Kenti ve Karpaz Köylerinin Değişim Dinamiklerinin İrdelenmesi</i> Y. Mim. Asu Tozan	187
<i>Gazimağusa'nın Farklı Senaryolara Göre Değişiminin Morfolojik Açından İrdelenmesi</i> Prof.Dr. İbrahim Numan- Yrd.Doç.Dr. Naciye Doratlı- Y. Mim. Özgür Dinçyürek	195
<i>Kentleşmenin Yeni Gündemi ve Kentte Yaşanan Dönüşümler: Gazimağusanın Geleceği</i> Doç.Dr.Levin Özgen	214
<i>Kentlerin Değişim Olgusu, Bu Bağlamda Isparta Kenti Örneği</i> Yrd.Doç.Dr. Ali Türk - Prof.Dr. M. Ilgar Kırzioğlu	228
SOSYO-KÜLTÜREL YAPI	
<i>Gazimağusa Halkı Gözüyle Halkın Katılımı</i> Y. Mim. Emre Günce	232

<i>Osmanlı İdaresinde Mağusa'nın Siyasi, Sosyal ve Ekonomik Durumu Hakkında Bazı Tespitler</i> Dr.Dr. Kemal Çiçek	243
<i>Kent Yönetimde Toplam Kalite Modeli</i> Doç.Dr. Ömer Yağız	248
<i>Gazimağusa Kentinin Geleceği için Vizyon Oluşturma Eğitsel Atölye Çalışmalarının Verileri ve Sonuçları</i> Y. Mim. Emre Günce	258
<i>Belediyelerde Sosyal, Kültürel Çalışmalar Ve Gençlere Götürülecek Hizmetlere Yaklaşım</i> Cansel Hıdıroğlu	276
<i>Gazimağusa'da Yaşayan Kadın</i> Yrd.Doç.Dr. Bahire Efe Özad- Yrd.Doç.Dr. NilüferTimisi	281
<i>Gazimağusa'da İşyeri Adlarındaki Dil Kirliliği</i> Kenan Başaran	285

ÖNSÖZ

Gazimağusa'nın fiziksel çevre sorunlarına geniş perspektif içinde, disiplinler arası bir bakış açısıyla yaklaşmanın yararlı olacağı düşüncesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ile Gazimağusa Belediyesi ortaklaşa düzenlediği Gazimağusa Sempozyumu-98'in çıkış noktasını oluşturmuştu. Sempozyumda kente ilişkin genel sorunlar tartışılmış ve çözüm önerileri sunulmuştu. Sonuç olarak kentin denize küs imajının yıkılması gerektiği ortaya çıkmıştı. Bu sonuca bağlı olarak DAÜ Mimarlık Fakültesi ile Gazimağusa Belediyesi işbirliği çerçevesinde Laguna Sahil Yolu Projesi hazırlanmıştır.

Kentsel tasarım çalışmalarının ikinci adımı olarak gelişmenin sürdürülebilirliğinin nasıl sağlanacağı hususu ve bu düşünce ile Gazimağusa Sempozyumu-99 süreci içinde bu amaca yönelik kentsel gelişim stratejilerinin belirlenmesi gereği vurgulanmış ve bu kavram da sempozyumun ana teması olmuştu. Sempozyum süresince kentsel gelişim stratejileri, çevresel, sosyal, ekonomik, politik, kültürel birçok boyut ile disiplinlerarası bir tartışma platformu çerçevesinde değerlendirilmiştir. Üniversite, merkezi yönetim, yerel yönetim temsilcileri, mesleki örgüt, gelir getirici sektörel örgüt temsilcileri, finans çevreleri, yerel sivil toplum örgüt, çevre örgütleri ile gençlik ve kadın örgütlerindeki temsilcilerin bir araya gelmesiyle gerçekleşen atölye çalışması, kentimizin geleceğinin belirlenmesinde etkin kentli girişimi ve işbirliğini başlatmıştır.

"DÖNÜŞÜM SÜRECİ İÇİNDE BİR KENT – GAZİMAĞUSA", başlığı ile yer alan Gazimağusa Sempozyumu-2001 ise, bu sempozyumlar dizisinin üçüncü adımını oluşturmaktadır. Sempozyumda yer alan bildirilerin bir araya gelmesiyle oluşan bu kitabın, Gazimağusa'da ortaya çıkması beklenen kimlik, çevre-ekoloji, fiziksel yapı ve sosyo-kültürel alandaki değişimlere ilişkin ve dönüşüm sürecine yön verici düşünceleri içeren bir katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Sempozyuma ve kitaba emekleri geçen Danışma Kurulu, Bilim Komitesi, Organizasyon Komitesi üyelerine, davetli konuşmacı olarak sempozyuma katılan Sayın Dr.Amir Pasiç ve Doğan Hasol'a, gerek bildiri sunarak, gerekse atölye düzenleyerek katkıda bulunan tüm katılımcılara, Gazimağusa Belediyesi'ne, Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü'ne ve Mimarlık Fakültesi Üyeleri'ne teşekkür ederim.

Doç.Dr. Uğur Ulaş Dağlı
Gazimağusa Sempozyumu-2001
Kordinatör

Doğu Akdeniz Üniversitesi, Rektörü Prof. Dr. Özay Oral'ın Açılış Konuşması

Doğu Akdeniz Üniversitesi ile Gazimağusa Belediyesi'nin birlikte düzenledikleri Gazimağusa Sempozyumu 2001'e hoşgeldiniz. Üniversitemizin böylesine önemli bir sempozyuma ev sahipliği yapmasından dolayı büyük onur duyuyorum. Sempozyumun kurumsallaştığını görmekten mutlu olduğumuzu belirtir, kentimizin şu anki konumunun belirlenmesinde ve geleceğe hazırlanmasında önemli rol oynayacak bu sempozyumun açılışında bizlere katıldığınız için hepinize teşekkür ederim.

Bu yıl, "Dönüşüm Sürecinde Bir Kent – Gazimağusa" başlığı altında gerçekleşecek olan sempozyumda kimlik, çevre-ekoloji, fiziksel yapı, sosyo kültürel yapı ve ekonomik yapı konuları irdelenecek. Bu yıl üçüncüsünü tekrarladığımız sempozyumda kentimiz, her açıdan ele alınacak.

Değerli Konuklar,

Bu yıl 22. kuruluş yıldönümünü kutladığımız Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin kampus alanı büyüklüğü, yapılan araştırmalar ve uluslararası düzeydeki yayınlar, kütüphane ve spor olanakları, öğrenci-öğretim oranı, bilgisayar ve internet kullanımı gibi akademik kriterler dikkate alındığında, bölgedeki en iyi birkaç üniversite arasında yer aldığını görürüz.

Hızla büyüyen ve gelişen üniversitemiz, bilgi çağının gerektirdiği örgütlenmeye kavuşarak, planlı gelişimini sürdürmeye devam ediyor. Yaşam boyu kaliteli eğitimi ilke edinen üniversitemizin, gerek alt yapısındaki gelişmeler gerekse akademik alanda sağladığı başarılarla gurur duyuyoruz.

İçinde bulunduğumuz 2001 – 2002 akademik yılında Doğu Akdeniz Üniversitesi ,1000'i aşkın öğretim elemanı ile 14 bin öğrenciye; sekiz fakülte, iki yüksek okul ve Yabancı Diller Okulu'yla eğitim – öğretim olanağı sağlayacaktır. Üniversitemiz kaliteli eğitim konusundaki farkını bu yıl da sürdürecektir, tüm gücünü kaliteyi daha da artırmak için seferber edecektir.

Uluslararası kalite ve standartlarda; önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları yürüten bölümlerimizde uygulamalı bilimsel araştırmayı özendirerek, bilim ve teknoloji üretmek amacıyla öğrencilere geniş bir eğitim olanağı sağlanmaktadır.

Değerli Konuklar,

DAÜ ile Gazimağusa kenti, fiziksel olduğu kadar sosyal, kültürel, ekonomik ve toplumsal olarak da bütünleşmiştir. Gazimağusa doğal güzelliği, tarihsel ve turistik yapısıyla üniversitemizin bilim adamları ve öğrencileri için birçok alanda açık hava laboratuvarı olurken; Üniversitemiz de sahip olduğu tüm olanaklarıyla Gazimağusa'nın hizmetindedir.

Doğu Akdeniz Üniversitesi bugün bilim üreten başarılı bir kurum olmasının yanısıra, teknoloji üretebilecek bir yapıya da kavuşturulmuştur. İleri Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (DAÜ – İTAGE), Teknoloji Geliştirme Merkezi (DAÜ-